

dem classe detineatur, non ante progressurus, quam satis examinitoribus se profecisse probaverit. Quod si per biennium non profecerit (nisi in causa fuissent vel absentia vel affecta valetudo) & a morum disciplina deflexerit, a scholis expellatur, atque hujusmodi censura praesente Magistro fiat, ad cujus classem cooptandi sunt Scholares.

Qui Grammaticam alibi didicerit, & ad hanc Achademiam accedat, unam sive alteram classem aggressurus, eisdem quoque circa examen legibus teneatur; quibus Graecae etiam linguae studiosi subjaceant, qui si ob deficiam non excellent, ad alteram classem non admittantur; si ob rudem indolem, ad Latinos redeant, eorum jure censendi. E tribus praefatis Examinitoribus, duorum suffragia jus faciant, & eisdem quoties hanc praestabunt Achademiam operam, unum regale octo Juliorum ex publico arario persolvatur.

Omnes Grammatica, Latina, & Graeca linguae, & humaniorum quoque literarum cultores, priusquam Gymnasia mane ingrediantur, Augusto Mense Sacrificio, quod in Achademia Sacello stato tempore peragetur, quotidie intersint, ubi duo saltem ex Praeceptoribus praesto esse debeant, qui Puerorum animos ad pietatis normam componant, & in officio Religionis contineant.

Postrema quoque hebdomadis die Pueros, palastra pomeridiana sanctos, singuli Praeceptores in ipso Gymnasio Doctrinam Christianam diligenter erudiant, eorum animos optimis lactantes morum institutis, & sensu pietatis.

Prima singulorum mensium Dominica die omnes Grammatica, & literarum humaniorum Alumni Sacramento Poenitentiae rite expiati in ipso Achademia Sacello ad Sacrum Eucharistiae Mysterium, quo decet, fervore animi accedant. Altera autem Dominica Philosophiae, & Astronomiae studiosi: Tertia Medicinae: Quarta demum Juris utriusque & Theologiae Auditores; Hanc enim laudabilem consuetudinem ab omnibus Achademiae Scholaribus omnino observari statuitur.

Scholarcha, seu ipsius iussu Academiae Judex, comitante literarum humaniorum Professore, crebro invitat, quater saltem quotannis Grammaticorum Gymnasia, & solerter inquirat, num Constitutiones, & Statuta Achademiae, quae ad studiorum regimen spectant, retineantur, sua auctoritate, si quid contra Sanctiones irrepserit, emendaturus.

TITULUS VI.

De literarum humaniorum, seu Poeticis, & Rhetoricis Professoribus.

§.7. Ad humaniores literas gradum facere Scholaribus non concedatur, quin praevio examine perspicue constiterit, eos Latinam Grammaticam hic vel alibi probe didicisse: Ut vero majori cum utilitate & progressu earumdem literarum curriculum aggreantur, norma ipsa examinis in Grammatica mox praescripta rursus praestigat, idemque seriarum, & lectionis tempus, &

Ante ingressum in Gymnasia Mense interesse debent Auditores

Postrema hebdom die Doct. Christianam edocendi

Ac prima mensis Dominica Sacramento Altaris reficiendi.

Shole Grammaticas quater in anno a Scholarcha invitanda.

A Grammat. studio ad humaniores literas per examenes promovendi.

ordo, dempta solum semihorula pomeridiana.

Mane igitur praecipua Rhetoricae ex aliquo probato Auctore doceantur, adhibita ad selectas M. T. Ciceronis orationes quotidiana interpretatione, in quibus Discipuli tropos, figuras, & reliqua artis ornamenta, ad imitationem sedulo animadvertant; pomeridiano autem tempore syllabarum quantitas, ac universa Poeticos suppellex ad Virgili opus exacta enucleetur.

Unoquoque Sabbato antemeridiana lectioni ex libris Epigrammatum Martialis aliquid adjungatur, & ex lyricis Horatii post meridiem.

A prima autem die Junii ad decimam quintam Julii, Caesaris Commentaria, aut Quintus Curtius, aut Valerius Maximus, Cicerone praetermissis, explicentur. Pro Virgilio, Ovidius in libris Faetorum, aut Tristium, vel Claudianus, sive Horatii Ars Poetica.

Omnibus quoque lectionum diebus praeter Sabbatum, Discipuli pensum aliquid soluta oratione ante meridiem, metricive adstrictum numeris post meridiem, domi conficiant, Scholam adlaturi; eaque plerumque Magister, errata adnotando, recitabit, ut sic Auditores de optimo scribendi genere, de sermonis nitore, & proprietate promoveantur.

Insuper ex hujusmodi pensis ita castigatis, quod emendatis Magistro videbitur, Sabbato, absolutis pomeridianis lectionibus, memoriter Alumnus in Gymnasio palam enunciat, illuc convenientibus Grammatica, & humaniorum literarum cultoribus.

Tyronibus ad haec nondum idoneis, vel narrationem aliquam Magister dictabit, quam ex tempore latine reddent, eandemque postmodum cultiori sermone contexerit, vel ipsi proponet fragmentum aliquid Ciceronis, aut Virgilio, quod versione alia latina pro suo quique ingenio & facultate illustrabit.

Humaniorum literarum Professor, quotannis post dimidium mensis Julii optimos quoque, & praestantiores ingenii Alumnos legitime delectos, atque ordine paratos in ipsam Achademiae Theatrum publice producet, ut quantum in Oratoria & Poetica facultate profecerint, re ipsa ex tempore patefaciant; atque ut umbratiliem hanc ingeniorum inter se velitationem candidati Juvenes alacrius aggrediantur, in hujusmodi literarii certaminis praemium insigniorum Oratorum & Poetarum libri iis, qui diligentiores comperiti fuerint ad omnium incitamentum proponunt. Hunc autem actum dirimere, & de victoribus judicium praeserre ad eos pertinabit, qui pro Grammaticis ad superiores Classes promovendis examinatores fuerunt.

Ut autem humaniores literae, quae diuturno squalore aboleverant, in hac Cervariensi Achademia revirescant, duo publici Professores singulis Sabbatis, vel quibus liberit diebus, universa diligentius perferuntur; & quae digna animadvertitione deprehenderit, ad Scholasticum deferent.

Ad omnes Grammatica, & humaniorum literarum Cathedras Societatis Jesu Provincia-

Methodus servanda.

Ad Grammatica & Rhetorica.

batorum nomina, & pro singulis ex arario Achademiae duo regalia argentea Examinatori persolvantur; nec aliquid ab examinatis eo nomine recipiatur.

Si vero contigerit, Scholarem aliquem aegre repullam ferre, rursus poterit examinis causa Rhetorices Professore adire, qui juratus pariter, quod aequum justumque sibi visum fuerit, hac de re pronuntiabit.

Non liceat, nisi post diem decimam quintam mensis Augusti, & obtenta a Cancellario venia, Summulas etiam privatim legere, quarum Lectorem Scholaribus conceditur sibi ad libitum deligere.

Singulis annis duo Artium Professores, alter pro Sententia Thomistarum, pro Jesuitarum alter, & unoquoque triennio unus pro Sententia Scoti, Philosophiae cursum instituent, qui supervacaneis quaestionibus refectis optima quaeque, & utilia maxime deligentes, Auditores suos edocebunt. Anno primo Logice, sive Dialecticam: Secundo Methaphisicorum libros: Tertio Physicorum, Aristotelis; Unde etiam rite quaestiones ad materiam pertinentes elicient, & succinte ac nervose discutient, non omnibus peculiaribus tractatibus de Anima, de Ortu & Interitu, de Coelo & Mundo, & de Meteoris.

Philosophiae moralis Praeceptor eodem triennio publice ab hora quarta pomeridiana ad quintam, Ethicam, Politicam, & Economicam ad Nicomachum dilucide & breviter explicabit. Caetera vero lectiones a Festo Sancti Lucae ad Festum Dominicae Resurrectionis ante meridiem ab hora octava ad decimam habeantur, post meridiem a tertia ad quintam; reliquo, quod superest, tempore ante meridiem ab hora septima ad nonam, post meridiem a tertia ad quintam. Hujusmodi temporum distributio & mensura in lectionibus in eundis aequae servabitur in ceteris Facultatibus.

Tempus sibi ad legendum quotidie praescriptum Professores ita disperient, ut Primam horam dictandis exponendisque lectionibus impendant: Secundam pro exercitationibus, in quibus scripta & exposita plenius discutiantur: Semihorula vero tam ante quam pomeridianas lectiones praesente Scholares omnes, facto inter se pariter oppositarum Sententiarum Sectatores congressu, lectionem memoriter recitent, & argumenta hinc inde sibi vicissim objecta diluant. Huic praeludio solcite Professores intersint, ut nodos disputationum solvant.

Omnes hujusmodi Professores singulis Sabbatis a Festo S. Lucae ad Quadragesimam ante meridiem ab hora nona ad undecimam; a Quadragesima vero ad anni lectivi finem, post meridiem ab hora quarta ad sextam, Thesis aliquam per Discipulum pro suggestu defendendam, alternatim proponant; ut incipiat Philosophiae moralis Professor, & reliqui deinceps ordine prosequantur.

Hujusmodi autem Thesis quatuor saltem opposita sententiae Scholares argumentum pro se quisquam obiciant, ejusve difficultatem Doctores ipsi, seu Magistri augeant, & exacuunt unumquodque argumentum per sem-

Quo tempore legendae Summulae.

Singulis annis bini Artium Professores pro Sententia utraque legentes.

Tempora lectionum Philosophiae Moralis.

Horarum attributio.

Disputationes quales habenda hebdomada.

torices Cathedras a Provinciali S. J. ex propria Societate de Ainaudi.

Instrumenta Mathematica Achademiam impensis comparanda.

Hanc Cathedram obtinere non possit, nisi qui prius per biennium Auditor in Acad. fuerit.

Ad Philosophiae studium non admittendi latine linguae ignari.

cialis Professores ex propria Societate, eosque eruditione, virtute, prudentia eximios ad libitum destinabit. Quod si quem forte ex his minus idoneum esse contigerit, Scholasticus ea de re Provinciale admonet, qui si oportune huic rei prospicere neglexerit, Scholasticus ipse Regium Consilium adibat.

TITULUS VII.

De Matheseos Professore.

§.8. Utiliores pleraeque Mathematicae partes breviori, & magis perspicua, quam fieri poterit, methodo biennio tradantur.

Anno videlicet primo Geometrica, Perspectiva, Arithmetica, & Agrimensura, Euclidis itidem, & Astronomia cum Almageste, seu Arte magna Ptolomei, ac deinceps cum Christophoro Clavio. Anno secundo Gnomica, Cosmographia, Astrolabium, Radius Astronomicus. Lectio autem incunda postremo tempore pomeridiano ad sesqui hora spatium; & Cathedra haec vacationes, seu ferias habeat, ut reliqua perpetua.

Achademiae impensis Instrumenta Mathematica, quae necessaria visa fuerint, loco ad id comparato, palam exhibeantur, ut oculis subiecta fidelibus, quae auribus exceperint studiosi, ipso etiam Praeceptore docente, certius & exploratius assequantur.

Si Milites, Equites, Doctores, similesque Viri, qui aliis facultatibus operam non dent, Matheseos disciplinam velint addiscere, teneatur Professor iis erudiendis horam ante meridiem quotidie impendere; hujusmodi vero Discipuli Sanctionibus circa vestes Achademicae constitutis non obligentur.

Hanc Cathedram non valeat obtinere, qui in eadem per biennium Auditor non fuerit; neque ad examen admitti, nisi adeo excellat, ut ex tribus duae partes Concilii suffragantur. Quod si nemo oppositioni Cathedrae subscriperit, elapso mense Cancellarius Magistrum idoneum, sive secularem sive regularem exquiret, & Regio Consilio proponet.

Qui per biennium Mathematicas artes in hac Cervariensi Achademia sedulo excoluerit, & velit Militiae nomen dare, impensi laboris, & habilitatis testimonium ab Achademia receptum Regis Secretariis exhibeat: quod sibi prodesse poterit ad aliquod militiamaus obtinendum.

TITULUS VIII.

De Artium, & Philosophiae moralis Professoribus.

§.9. Qui se ad Philosophiae studium conferre cupient, non prius Albo seu Matriculae inscribantur, quam eosdem probe Latinam linguam tenere legitimo documento constiterit.

Probatio hujusmodi a singulis Grammaticae Professoribus examinatur, qui quotannis jurato spondeant sese munitis injunctum iuste & fideliter obituros; in codicem referant Pro-

semihorula spatium duret, & Praesidenti quatuor regalia dentur, duo vero singulis argumenta proponentibus Magistris.

Hac perutilis disputationum & controversiarum inter Discipulos exercitatio ab omnibus aliis Professoribus Medicinae, necnon Theologiae, in Achademia retinebitur: In iure tamen civili & canonico ab iis tantum, qui temporales Cathedras obtinebunt.

Theses ejusmodi, sicuti & reliquas disputationes in carta manuscriptas gratis tribuendas Bidellus a Professore accipiat: & postquam ad Judicem subscribendas attulerit, pridie foribus Gymnasij majoris Artium affigat; neque eas praelo dari, exceptis iis, quae in octava Conceptionis propugnantur, nec serico unquam uti licebit, etiamsi Theses typis mandari concedatur. Die vero propugnantiarum Thesium tempora lectionibus praestituta tantisper diminuuntur.

Tempore lectionum nequaquam liceat extraordinarias Theses defendere, nisi venia a Cancellario impetrata.

TITULUS IX.

De Medicina Professoribus.

§.10. Quoniam non ascensum, sed ruinam quaerere videtur is, qui transiliendis gradibus neglecto ordine, ad superiora nititur, cum sit rudis inferiorum, cavetur, ne Scholares ante ad Medicinae scientiam admittantur, quam circa latinam linguam a Rhetorices Professore examinati sint & approbati, & Artium Baccalaureatum in hac vel alia Universitate consecuti.

Cursus Medicinae quadriennio definiatur, ita tamen, ut tres priores annos Candidati theoreticis dumtaxat praecipis, quartum autem praxi etiam incumbant, se Doctori alicui, aegris medenti, adjuvantes; hanc quinto pariter anno prosequantur vel Cervariae vel in Civitate Barchinonensi, Tarraconensi, Gerundensi, Ilerdensi, Dertusensi, aut Vicensi. Obligentur praeterea ejusdem, apud quem se exereuerint, Doctoris afferre testimonium, coram Urbis Praetore suscipiendum. Quarto tamen anno exacto poterunt Baccalaureatu insigniri: sed diploma gradus, nisi quintum praxis annum expleverint, non tradatur.

Medicinae Professores, statis horis ante vel post meridiem singulis quibusque annis utiliores universae Medicinae tractatus, suum quisque propriae Cathedrae congruentem, publice doceant, & diligenter explicant.

Chirurgiae Professor, quae ad hanc partem pertinent, triennio absolvat.

Tam Medicinae quam Chirurgiae Professores tractatus ordinem mox praescribendo distribuunt, videlicet:

Primarius Medicinae Anno primo Commentaria in tres primos libros Galeni de Morbo & Symptomate: Anno secundo de Elementis & humoribus: Anno tertio de Temperamentis: Anno quarto de Facultatibus. Vespertinus Anno primo de causis Symptomatum in tres posteriores Galeni libros de Morbo & Symptomate: Anno secundo

Ad Medicinae studium admittendi de latina lingua prius examinandi.

Cursus Medicinae quatuor complendus annis.

Methodus hoc e in cursu servanda.

Commentaria in tres libros primos Galeni de Morbo & Symptomate: Anno tertio Commentaria in duos libros Galeni de differentiis Februm: Anno quarto de Pulsibus, & Orinis. Prognosticorum Anno primo de Curatione febris malignae, & ejus Symptomate: Secundo de Curatione februm: Tertio Commentaria in tres priores libros Galeni de morbo & symptomate: Quarto de Curatione effectuum. Methodi Anno primo de Sanguinis missione, & purgatione: Secundo de Methodo medendi: Tertio de morbis Mulierum, & Puerorum: Quarto in tres libros priores Galeni de Morbo & Symptomate. Simplicium Anno primo de simplicium Medicamentorum facultatibus, & medicamentorum Compositione, & reliquum, quod pro ceteris annis ipsi praescribetur. Anathomis Anno primo de Ossibus, & Musculis: Secundo de Cavitate animali & Nervis: Tertio de Cavitate vitali & Arteriis: Quarto, quod ipsi assignabitur. Chirurgiae Anno primo de Tumoribus: Secundo de Ulceribus: Tertio de Vulneribus & operationibus Chirurgicis; quos tractatus latino sermone conficiat, nec ipsi praeterea per se nec per alium Tonstrinam facere licebit.

Harum porro lectionum tempus ita singulis praesiniendum erit, ut videlicet: Primarius ab hora octava ad nonam: Prognosticorum a nona ad decimam: Anathomis a decima ad undecimam ante meridiana. Vespertinus a secunda ad tertiam: Methodi a tertia ad quartam: Chirurgiae a quarta ad quintam pomeridianas: Simplicium horae sibi praescribenda.

Omnes autem ejusmodi Professores oportuna cujuslibet hebdomadis die, qua vacet a lectionibus, Thesim aliquam pro suggestu per Discipulum defendendam proponent, in qua eadem ratio & forma Superiori titulo indicata retinenda erit.

Singulis autem quibusque Kalendis Maji in Artis Medicinae majus Gymnasium unicum Secretario, ut omnia per eundem in acta referantur, convenient, ubi mature inter se deliberabunt, num fortasse novum aliquem sequiori anno tractatum eorum vice, qui praesentibus Sanctionibus praescribuntur, pro Auditorum utilitate proponere expediat.

Hi omnes Achademiae Nosocomium gratis invisere, & Scholaribus, si qui aegri fuerint, mederi debent.

Professor Anathomes quotannis in loco Achademiae impensis sibi apte comparato, sex quidem universales, duodecim vero particulares Anathomicas dissectiones sub Scholarium oculis exhibebit: in quibus situm, naturam, usum, & partium corporis officium publice ostendet, docebit & tradet: videlicet particulariter tres oculorum, tres cordis, tres palmarum, tres laringium, quae in Bovum aut Arietum dissectione fieri poterunt. Universaliter autem Primam, in qua sigillatim ostendat omnes exteriores & interiores abdominis partes, & thoracis cum dissectione capitis, ut inde demonstrat quidquid cerebrum continet, ac nervos, qui ab eodem descendunt: Secundam, in qua non dispari cura

Lectionum tempus.

Theses singula proponenda hebdomada.

De Anathomicis sectionibus.

cura partes omnes patefaciat ad regionem abdominis, thoracis, capitis, & ad genitalia pertinentes: Tertiam in venis, & arteriis perspicue demonstrabit distensionem, omnium ramorum venae portae, ramificationum quoque venae caevae in partes inferiores & superiores; itidemque caterarum venarum ramos tam in brachiis quam in cruribus; & demum arteriarum ramificationem: Quartam, in qua musculos pectoris, cervicis, capitis, brachii, & cruris diligenter ostendet: Quintam, in qua singula ossa apta explanatione indicabit, idque exhibito scheletro, ut in eo facilius atque commodius ossium humani corporis invicem coherentium universa compactio ob oculos ponatur: Sextam, in qua, canis viventis dissectione facta, cordis motum, usumque nervorum recurrentium, & vocem formantium, palam explanabit, hisque subdet pectoris & abdominis partium explanationem; & aliquando etiam plantis & herbis dissectis, earundem naturam demonstrabit.

In loco dissectionum ultra scheletrum pro consueta partium demonstratione, statua insuper collocabitur, figuram hominis affabre representans, circa quam Chirurgiae Professor facies ad id paratis semel in hebdomada. Auditores suos rationem obligandi vulnera, edoceat. Omnibus Anathomicis dissectionibus, Chirurgiae non solum, sed etiam Medicinae cultores intersint.

Praeterea Civitatis Cervariae ex eorum cadaveribus, qui in Nosocomio moriuntur, Professore Anathomes tradi jubeat, quae ad usum dissectionum expofcet. Pro singulis dissectionibus particularibus, quas juxta Sanctiones Professor Anathomes fecerit, binae moneantur Cathalonae librae ex arario Achademiae pendantur, & quatuor pro singulis universa libus.

Illud quoque cura sit hujusmodi Professore, tractatus ad suam Cathedram pertinentes ita secernere & ordinare, ut quaecumque ad reliquos Medicinae & Chirurgiae Magistros peculiariter spectant, suis non interserant.

TITULUS X.

De Juris Canonici, & Civilis Professoribus.

§.11. Nullus ad Juris Civilis, aut Canonici studium admittatur, qui in latinitatis examine probatus non fuerit, & ex Philosophia Dialecticam saltem, seu Logicam non didicerit in hac Cervariensi Universitate, vel alibi.

Cathedras perpetuas in Jure Canonico obtinentes, scilicet Primariam, Vespertinam, Decreti Gratiani, Concilii Tridentini, & temporales Sexti, & Clementinarum, ita lectiones sibi in quadriennium praefixas digerant, ut majori semper discentium utilitati & progressui consulant. Si vero secus fecerint, poenas condignas incurrant.

Hujusmodi vero Titulos suis tractatibus inscribent: videlicet anno primo Professor primarius de Judiciis, aut Foro competenti;

Ad jura non admittendi nisi prius Logice didicerint.

Methodus studii Jurium.

Vespertinus de Officio & potestate Judicis delegati: Decreti Gratiani de Principiis Juris Canonici ad primas distinctiones Decreti: Sexti vero, & Clementinarum Titulos, qui praescribentur.

Anno secundo primarius de Causa possessionis & proprietatis: Vespertinus de Jure jurando: Decreti super aliqua ex causis ejusdem Decreti Sexti, & Clementinarum, ut praescribetur.

Anno tertio Primarius de Praebendis, & Dignitatibus: Vespertinus de Rescriptis, aut Divortis: Decreti de Poenitentia. Sexti, & Clementinarum, ut supra.

Anno quarto Primarius de Simonia: Vespertinus de Usuris: Decreti de Consecratione: Sexti, & Clementinarum, ut supra.

Professor Tridentini methodum ac seriem Sessionum ejusdem Concilii retinebit, earundem Sessionum prorogationes leviter attingens; ceteras vero Sessiones, quae bipartitas de Dogmatica, & de Reformatione Sanctiones continent, fusius atque solertius explanabit, & biennio concludet. A mente Sac. Concilii nunquam recedat, eamque juxta Constitutiones Apostolicas, & Sacrae ejusdem Concilii Congregationis generalia Decreta interpretetur. Hanc Cathedram allecutus, Concilii explanationem ab ea parte prosequatur, ad quam Antecessor devenerat.

Qui temporales Decretalium Cathedras moderantur, libros quinque ipsarum Decretalium viva voce & continua oratione, tempore & forma ab Achademia praescriptis, accurata ac perspicua methodo triennio interpretentur.

In ejusmodi autem explanatione non singulas Decretales singillatim persequantur, sed methodice Titulos ad instar Paratitorum Andreae Vallenensis, Cironii, aut alterius probati Auctoris.

Jurium Civilium Professores, Primarius nempe & Vespertinus, Pandectarum Primarius, & Vespertinus Codicis; necnon temporales Cathedras Digesti Veteris, & Voluminis obtinentes, ad quadriennium praescriptos pariter Achademiae Sanctionibus Commentarios distribuunt, & Auditoribus explicabunt:

Anno videlicet primo, Primarius Pandectarum ad Titulum de Liberis, & Posthumis: Vespertinus Pandectarum de Acquirenda possessione. Primarius Codicis de Locato, & Conducto: Vespertinus Codicis ad Senatus Consultum Trebellianum: Voluminis de Jure Fisci: Digesti veteris Tit. qui praescribetur.

Anno secundo Primarius Pandectarum de Vulgari & Pupillari substitutionibus: Vespertinus Pandectarum de Rebus Creditis. Primarius Codicis de Contrahenda stipulatione: Vespertinus Codicis, Qui testamenta facere possunt: Voluminis de Excusationibus munerum: Digesti veteris, ut supra.

Anno tertio, Primarius Pandectarum de Acquirenda, vel omittenda hereditate: Vespertinus Pandectarum de Uicupationibus. Primarius Codicis de In integram restitutionibus: Vespertinus Codicis ad Legem Falcidiam.

De studio Concilii Tridentini.

Methodus studii Juris civilis.

diam : Voluminis de Pascuis publicis, & privatis: Digesti veteris, ut supra.

Anno quarto, Primarius Pandectarum de Inofficio testamento: Vespertinus Pandectarum de Appellationibus. Primarius Codicis de Accusationibus: Vespertinus Codicis de mortis causa Donationibus: Voluminis de Studijs liberalium artium, sive de jure Achademico: Digesti veteris, ut supra.

Qui temporales Institutionum Justiniani Cathedras regunt, Institutiones eadem ad singulos Textus seu Paragraphos triennio suis Auditoribus interpretentur, ut prima juris elementa facili & simplici via, mox feliciter & utilius addiscant: In quo tempus etiam & forma ab Achademia præfinita, nec lente nec remissa, sed naviter & studiose, ferventur.

Omnes utriusque juris Professores, sive perpetui sive temporales, in primum quadriennium Tractatus suos, & Commentarios, quos in singulos annos de scripto Scholaribus tradere debent, ex albo desument, seu Edicto Achademico. In alterum vero ad arbitrium suum, dummodo singulis Cathedris respondeant, deligere poterunt; nec intra illud octo annorum spatium eundem Tractatum reponant. Eiusmodi Tractatum delectus habeatur ineunte Maio coram Cancellario in singulos alterius quadriennii annos juxta normam, quæ Theologis præscripta est.

Cuius in utroque jure Professore liceat Tractatum, a se quotannis ceteroquin edendum, ad proximum, vel ulteriorem etiam annum protrahere, si id ubertas utilitatisque materia postulaverit: Et e contra plures quoque eodem anno Tractatus proferre, si ita breviter eorumdem materia circumferri & absolvi possit.

Partitio horarum.

Professores Canonum in contendentibus tractatibus quidquid in Sexto, Clementinis, Extravagantibus, Concilio Tridentino, & posterioribus Pontificiis Constitutionibus ex jure antiquo derogatum, correctumque diligenter animadvertant. Pari studio id ipsum præsentent Professores Juris Civilis, ut collatione Legum Romanarum cum nostris facta, quid olim, quidve hodie in foro & praxi obtineat, Auditores funditus hauriant, & luculentius perscipiant.

Professores Primarii Canonum, Pandectarum, & Codicis hora nona antemeridiana ad decimam lectiones suas tradent; earumdem classium Vespertini hora secunda pomeridiana ad tertiam: Professores Decreti, & Concilii hora decima antemeridiana ad undecimam: Sexti, & Clementinarum Professores hora, quæ ipsis præfigetur: Professor Voluminis tertia pomeridiana ad quartam: Professor Digesti veteris hora, ut supra statuenda.

Regentes Decretalium singulis lectionibus suis præsentent ad seique horæ spatium alternis, ab hora secunda ad quintam post meridiem: In tertiam vero seque horæ partem viva voce, & continua oratione lectiones propositas explicabunt: Hora, quæ superest, ad Thesim ex visceribus rei, a Præceptore exposita eductam, enixe disputandam & discutiendam tota impendatur. Unus ex Auditoribus Propugnatorem agat: tres argumenta adjiciant: Professor nodos controversiarum dissolvat & extricabit. Hujusmodi quotidianis exercitationibus Discipuli omnes alternatim vacent. Eadem omnino methodus, & temporis partitio Institutionum Civilium, Regentibus adamussim servanda præscribitur; ita tamen, ut omnes incipiant post septimam & horam dimidiam ante meridianam.

Tam Proprietarii, quam Regentes Professores, quæ hæcenus censita sunt pro Jure Canonico, & Civili docendo, & addiscendo, diligentissime fervent; & provideant, ut a Discipulis observentur; horumque maxime habeatur ratio in cursu literarii probatione, quam nullatenus concedant Auditoribus, qui lectionibus singulis, ut statutis Achademia præfinitur, non interfuerint. In hoc autem, severitate potius omnium acuant diligentiam, quam indulgentia negligentiæ foveant desidia.

Regentes Decretalium, & Institutionum Civilium quibusque Dominicis diebus temporis lectivi pro suggestu Discipulum alternis producant, qui Thesim ex libro, quem eo anno interpretantur decerpendam, hyeme ab hora octava ad decimam, vere a septima ad nonam antemeridianas propugnet.

Adversus illam tam in Canonicis Thesibus, quam in Civilibus, proponant argumenta quatuor Studiosi ex quatuor Juris prudentiæ classibus: videlicet Primum Studiosus quartæ classis: Secundum tertiæ: Tertium secundæ: Quartum primæ Argumenta proposita suscipiant, & vim difficultatis adaugeant, Primi Proprietarius: Canonum vel juris Civilis, Secundi Regens Canonum vel juris Civilis, Tertii Baccalaureus juris Canonici vel Civilis.

Neque Scholaris censetur cursum annum legitime peregrisse, qui semel Thesim aliquam eo anno non defenderit. Hujusmodi Theses in carta sint manuscripta.

Utriusque Juris proprietarius liceat, etiam tempore lectionum, Theses minores cartatamen non serico impressas, e superiori loco propugnare. Hoc etiam licebit Regentibus absque eo tamen, quod Theses Dominicis diebus præscriptas prætermittant. Cum in propugnatione Thesium minorum Proprietarius Patronum agit, & argumenta Scholares objiciunt, argumentorum vires tantum Proprietarii vel Doctores adaugeant. Juris Canonici Professores Theses Civiles propugnare poterunt, & Canonicas Jurisprudentiæ civilis Interpretes.

TITULUS XI.

De Theologia Professoribus.

§.12. Inter Theologiæ Auditores nomen suum profiteri nemo valeat, quin Philosophiæ triennale curriculum, aut in hac Cervariensi aut in alia Universitate exegerit; idque constet, ac testatum sit sub Achademia sigillo, in qua se studuisse affirmat.

Theologiæ Professores singulis annis sub

Theses propugnanda.

TITULUS XII.

De Oppositione ad Cathedras.

primordia mensis Maji coram Scholastico, & Achademia Scriba pro lectionibus mox suscipiendis eos Tractatus potissimum ad interpretationem Magistri Sententiarum mature deligant, quos Auditoribus utiliores fore censuerint.

Is vero ordo in hoc delectu servetur, ut primi sint ex gradus antiquitate tres Primarii sententiæ Sancti Thomæ, Scoti, & Doctoris Suarez, deinde eodem ordine Vespertini, tum Sacrorum Bibliorum, & moralis Theologiæ Professores; quæ diligenter in acta referet Secretarius in libris ad hæc destinatis.

Delectos vero Tractatus ita conficiant (refecatis omnino inutilibus quæstionibus) ut pleraque eorumdem Theoremata non tantum ratione fulciant, quam Sacrorum Bibliorum, Sanctorum Patrum, & Conciliorum auctoritatibus, tanquam solidioris veritatis fundamento, sustentent; præsertim adversus Hæreses Septentrionalium, ac Jansenii, & Quesnelli Sectatores.

Tractatus insuper ejusmodi ita quotannis discernant, ut nunquam duo, diverse licet scholæ, Professores eundem prælegant; nec ullus, nisi quadriennium effluxerit, valeat iterare.

Scoti Cathedræ Præfatus præcipue caveat, ne in conficiendis ad prælectiones suas Tractatibus, a mentis ejusdem Doctoris deflectat.

Sacrorum Bibliorum Professor & Interpretes per idem quadriennium congruentes ex Veteri vel novo Testamento Commentarios, vel decerptos ex Sacris Bibliis tractatus pro commodiori eorumdem interpretatione Scholaribus dicat, quæstiones Theologiæ, ut vocant, scholasticæ, tanquam a suo scopo alienas non intermiscens. Qui insuper & Hebræam linguam vel ex Grammatica Bellarmini, vel alterius probati Auctoris, docebit, ut Bibliorum sensus arcanos facilius deprehendant; & ex iisdem fontibus quæcumque ad illius linguæ regulas, & sermonis proprietatem pertineant, explicabit.

Theologiæ moralis Professor identidem potiores de Morali doctrina tractatus edet, & Auditoribus explanabit.

Singuli Theologiæ Professores, tum in publicis Gymnasiis, tum in privatis ædibus, si opportune visum fuerit, ita suos comparent Auditores, ut ex iisdem Tractatibus, quos consuetis prælectionibus exceperint, crebras dissertationes conscribere usu addiscant.

Tres Primarii ab hora nona ad decimam: Theologiæ vero moralis Professor a decima ad undecimam ante meridiem lectiones producant: Vespertini a secunda ad tertiam: a tertia vero ad quartam pomeridianas Bibliorum Interpretes. Singulis hebdomadis Theses in Theologiæ facultate propugnentur, ut Artium & Medicinæ Professoribus præscriptum est.

§.13. Quotiescumque Cathedram aliquam ex qualibet causa vacare contigerit, continuo Scholasticus edicta vacationis in scholis affigi, & per quindecim dies publicari mandet; quibus elapsis, si Cathedra fuerit Proprietatis seu perpetua, post triduum; post unam vero diem, si fuerit temporalis, jubeat ab Achademia Scriba competitores admitti. Nec interim negligat Substitutum idoneum, & gradu congruenti insignitum, Cathedræ vacanti sufficere, de consilio Professorum, ad quos illa noscitur pertinere.

Substituti munus hujusmodi gratuito exercent, tam in casu vacationis, quam, si id fieri propter legitimum Professoris impedimentum, contingat; idemque in substitutionibus Ministrorum, quæ valetudinis causa fierent, omnino servetur. Salarium vero, dum vacat Cathedra, in Achademia compendium cedat.

Competitores omnes, antequam Oppositioni Cathedræ vacantis subscribant, vel Licentiæ gradum adeptos esse oportebit, si Cathedra sit perpetua, aut Baccalaureatum, si fuerit temporalis; dummodo insuper curriculum studiorum emensi fuerint, quod requiritur ad Licentiam.

Gradus autem hujusmodi uniuscuiusque Cathedræ facultati singuli respondeant, veluti gradus Juris Canonici pro Cathedris Canonum, Civilis pro Civilibus, Theologiæ pro ejusdem Cathedris. Veruntamen ad reliqua Juris utriusque munia exercentia prædicti gradus promiscue censentur, quos necesse erit, vel in hac Cervariensi Achademia esse susceptos, vel in eadem legitime cooptatos.

Competitores singuli, qui Oppositioni subscripserint, si postmodum neque valetudine neque alia quavis causa legitima præpediti, stato tempore legere destiterint, a Cathedris primo vacaturis arceantur. Justa vero de causa impeditis poterit ad modicum tempus Scholasticus indulgere; quod tamen octo dierum spatium non excedat.

Lectiones præviae ad obtinendas Cathedras diebus tantum profectis in ipso Achademia Theatre, vel si opportunius visum fuerit, in Gymnasio, ante vel post meridiem a Candidatis habeantur, eo tamen ordine, ut postremo recitent gradu antiquiores. Scholasticus in propriis ædibus præsentente Achademia Secretario & duobus Doctoribus antiquioribus, singula singulis Competitoribus, ad legendum capita assignet ex libro, qui remota omni fraude, forte ferri cuspidis ipsis inspectantibus tripartito aperiatur, facta eisdem optione, quod voluerint, eligendi; & pro hujusmodi lectione contenda, quæ in horæ spatium continua oratione producenda erit, integer naturalis dies singulis concedatur.

Quilibet, postquam lectionem absolvit, sententiam suam adversus duos ex compe-

Qui ad oppositionem hujusmodi admitti nequeant.

De prævio eorum ex parte.

petitoribus, a Cancellario designandos, per semihorulae spatium propugnabit; utriusque tamen Juris Professores hac lege non teneantur.

Si temporali Cathedra vacante, nullus intra tempus legitimum oppositioni subscripserit, Professor, qui eandem obtinebat, munus suum ad alterum usque vacationis tempus prosequetur, quin peritiae suae novum periculum facere obligetur.

Omnibus, quae ad Cathedrarum oppositionem pertinent, rite peractis, singulorum Competitorum tituli & merita, ab Academia Scriba literis authentice consignata, Scholastici ipsius opera ad Supremum Regis Consilium deferantur. Cathedram vero adeptis, non ante, possessionem inire liceat, quam jura sive stipendia, quae ad Achademiam spectant, exolverint, scilicet: Proprietarii quadraginta libras monetae Cathalonicae; Regentes autem viginti; Ex quibus quadraginta Regalia Secretario, quinque singulis Bidellis, totidemque Caeremoniarum Magistro attribuantur, reliqua summa in ararium inferantur. Fidei quoque professionem emittant: Cancellario ejusdem Judici jure jurando obedientiam spondeant: seque in eadem verba Achademiae Sanctiones & mandata servaturos, suumque munus solerter expleturos obstringant. Neque antequam haec praestiterint, salario fruantur.

Cathedrae artis Grammaticae (ad quas obtinendas nullus gradus requiritur) necnon Humaniorum literarum, Philosophiae, Theologiae, & Sacrorum Bibliorum, quae concessione Regia Professoribus ex Ordine Sancti Dominici, Sancti Francisci de Assisio, ac Societatis Jesu in perpetuum addicta sunt, consuetis ad Cathedras petendas Achademiae Sanctionibus non subiacent. Quoties autem ad eas primo assumuntur, Cathedris Grammaticae ac Humaniorum literarum exceptis, praelectionem publice faciant, doctrinae suae specimen praebituri.

Cathedrae praedictae Regularibus destinatae Regio diplomate die 15. Aprilis anno 1724. distributa sunt, ut infra: Primariae Theologiae Cathedra Divi Thomae Doctoris Angelici, & una Artium ex tribus Achademiae pro ejusdem Sententia, Ordini Sancti Dominici: Primariae Theologiae Joannis Duns Scoti Doctoris subtilis, & una Artium pro ejusdem Sententia, Seraphico Ordini: Primariae Theologiae Doctoris Suarez cum una pariter Artium ex tribus Achademiae pro ejusdem Doctoris Sententia, Societati Jesu.

Provinciales Sancti Dominici & Societatis Jesu Lectores ex propria familia ad praefatas Cathedras Regi proponant, & eos undequaque eruditos, politiori doctrina ornatos, & magistris apud propria Collegia cum laude perfunctos. Si gradu convenienti praediti non fuerint, vel illum in Achademia suscipiant, vel in eadem, si alibi susceperint, cooptentur.

Quoniam vero vel Generalis Sancti Francisci vel ejusdem Commissarius jugiter in Hispania resident, alteruter pro tempore eandem omnino curam & vigilantiam in-

Præmittenda ad possessionem Cathedrae capiendam.

Cathedrae exceptae.

Earumque distributione Regularibus Ordinibus.

proponendis ad easdem Cathedras sui Ordinis Magistris per se adhibeat; quibus gradus, si quibus indigeant, gratis conferantur, cum & ipsi gratis id praestent; eorum vero Cathedrae salarium Syndicus Ordinis accipiet, ut inde omne id, quod Regularis Professor indigeat, expendatur; reliquum elemosinae titulo eidem Ordini assignetur.

Prædicatorum, & Seraphici Instituti Regulares ad reliquas Cathedras aspirare non valeant. Auditores autem seculares, qui Scoti mentem secuti fuerint, ad petendas Philosophiae & Theologiae Cathedras tam pro S. Thomae quam pro sententia Suarez admitti poterunt.

TITULUS XIII.

De Gymnasiorum distributione, & optione.

§.14. Gymnasia, seu Scholae ita singulis Achademiae Professoribus distribuuntur, ut fiat in Classes partitio, Grammaticae, Philosophiae, Theologiae, Medicinae, & Juris utriusque juxta aptiorem loci opportunitatem, concessio antiquioribus cujuslibet Classis Professoribus optionis jure, ita tamen, ut ea de re Scholasticus certior fiat, qui demum dubia, & controversas, si quae oboriantur, prout suaserit aequitas & utilitas, arbitrio suo judicare poterit.

TITULUS XIV.

De modo, forma, & temporibus Lessionum.

§.15. Professores Grammaticae, Humaniorum literarum, Philosophiae, Astronomiae, & qui temporales Cathedras Decretalium, & Institutionum in utroque Jure obtinent, viva voce, & continua oratione, materias, singuli ad suas Cathedras spectantes, explicabunt. Adeo vero exactam sibi praefiniti temporis rationem habebunt, ut singula omnino, quae de ejusdem distributione Achademiae Sanctionibus praescripta sunt, sine fraude conservent.

Artium Professores, tamen postremum cursus annum attigerint, ad finem usque mensis Junii, ut ceteri, suas lectiones producant.

In Cathedris perpetuis Medicinae, utriusque Juris, & Theologiae integrum horae spatium, itaut nullus praetextus impedire vel interpellare valeat, lectionibus suis Professores impendant; Cujus postremam partem, quae quartam non excedat, explicatione eorum, quae scripta Scholares exceperint, viva voce, & perpetua oratione concludant.

Sedulo curent praeterea, ut omnes omnino Scholares ab initio ad finem plenas & integras lectiones audiant; nec eas certo tempore inchoandas retardent, dum plerique Scholam adventuri moras nequeant; sed ita statutus Magistri adhaerebunt, ut nec citius nec serius, quam par est, aut ingredi aut egredi palestram Discipulos patiantur.

Achademiae Judex, qui crebro Gymnasia invisere debet, omnino caveat, ne lectionum tempora, ordo, & ratio, Scholarium tumultibus,

Poenae contra lectiones nulla iusta causa emittentes.

TITULUS XV.

De absentia Professorum.

§.16. Professor, qui per triginta dies continuos, computatis etiam non profectis in id temporis incidentibus, dummodo non sint ex principalibus, quae tum ætivo tempore tum solemnibus Natalis, & Dominicae Resurrectionis conceduntur, vel intermissos, sine causa a lectionibus cessaverit, & abfuerit, ipso facto Cathedra & Magisterio abdicetur. Scholasticus vero & Concilium, sufficiens tempus impeditis, aut rationabili de causa abfuturis impertiatur; non tamen Cathedra destituitur, sed interim absentis vices & locum, Substitutus Professor subeat.

Concessionis tempus nulli excedere liceat, ac proinde Bidellus Punctator, eo elapso, Judicem praesente Secretario adeat, ut eo admonito, quid praeterea consilii capiendum sit, a Cancellario & Concilio decernatur.

Achademiae Officiales citra Scholastici veniam abesse non possint, quibus tamen, etiam justa de causa, ultra octiduum lectionum tempore non concedatur, nec ultra mensis tempore feriato. Quod si non impetrata venia abfuerint, multa afficiantur; ac etiam duplo, si revocati redire cunctentur; mox etiam officio abdicentur, si moras ulterius necere ausi fuerint.

TITULUS XVI.

De Repetitionibus Professorum Cathedras perpetuas obtinentium.

§.17. A festo Dominicae Resurrectionis ad finem usque cursus literarii, diebus feriatis occurrentibus, omnes Achademiae Professores, qui Cathedras perpetuas moderantur, in majori Universitatis Theatro repetitionem anniversariam, pridie in Gymnasio repetentes publicandam, ex materia, quam unusquisque publice tractat, erutam, in horae spatium ex praescripto Achademico habere teneantur. In eos, qui id praeterniserint, multam decem ducatorum Cancellarius irrogabit, quae Bibliothecae compendio assignetur.

Theologi hujusmodi repetitiones incant, nimirum Primarii tres Professores, hac ratione, ut antiquior praefatur: Similiter Vespertini: Sacrorum deinceps Bibliorum Professor, & moralis Theologiae: Praeterea Canonista, servato Cathedrarum ordine: mox Jurista, Medici, Matheos, & Philosophiae moralis. Literarum vero humaniorum Praeceptor, qui ad ejusmodi repetitionem non obligatur, orationem pro studiorum instauratione coram Achademiae actu in festo Sancti Lucae in semihoram habebit.

Bidelli, & Caeremoniarum Magister, Professores repetentes, ad Domos proprias euntes & redeuntes, ut moris est, in functionibus publicis comitentur. Quod si non praestiterint, ducati dimidium singuli persolvant ad Bibliothecae compendium. Professoribus repe-

Poenae contra Professores eodem modo a lectionibus cessantes.

Achad. Officialibus sine licentia Scholastici abesse non liceat.

Repetitiones quo faciendae tempore.

Series repetitionum.

Repetentium Comitatus.

repetitiones suas Typis mandatas edere concedatur, quas etiam in Bibliothecam licebit inferre.

TITULUS XVII.

De Tractatibus, seu Materiis Professorum Bibliotheca inferendis.

§.18. Lucubrationes, quas pro Magisterii munere Professores de scripto per totum annum Scholaribus proponunt, ab iisdem nomine & anno, sua manu subscriptas, Scholastico, praesente Universitatis Scriba, qui rem in acta referat, die prima mensis Julii exhibeantur, ut in scriiniis ipsius Achademiae serventur. Si quis vero ex Professoribus id facere recuaverit, multam decem ducatorum subeat, Bibliotheca compendiis assignandam.

Hoc item praestabunt omnes Proprietarii, excepto Rhetorices Professore. Regentes praeterea Sexti, & Clementinarum, Digesti veteris, & Voluminis, Methodi, Simplicium, Anathomies, & Chirurgiae; Septem vero Professores Artium exacto triennio, scilicet qui Tractatum, seu materiam ultra annum, ut per statuta licet, extenderint, eam non nisi absolutam afferant, quod & Cancellario innotescere, & Secretarius in acta referre debeat.

Cancellarius curam gerat, ut Tractatus ejusmodi Bibliotheca quamcito inferantur, in iisque custodiendis ordo, ratio, & quidquid pro reliquis Bibliothecae libris statutum est, omnino servetur.

TITULUS XVIII.

De Salario Professorum Cathedras perpetuas obtinentium.

§.19. Professores, qui Cathedram perpetuam sint adepti, infra semestre Doctoratus lauream consequi debeant, atque interim, Cathedrae salarium ipsis non persolvatur. Quod si hujusmodi tempus elabi patiantur, & gradum, ut praescribitur, suscipere neglexerint, ipsa quoque Cathedra priventur.

Si intra sex menses gradu nondum suscepto, aut e vita excesserint, aut Cathedram alias deseruerint, eorum salarium in Achademici Orarii compendium cedat.

Si contigerit, aliquem ex hujusmodi Professoribus, dimidio tamen cursu jam peracto, e vita migrare, ipsi salarium totius anni exolvatur; quemadmodum & Professoribus ob vicennale curriculum emeritis. Iis vero, qui, vel promoti fuerint, vel aliis de causis Cathedra se abdicaverint, ad diem dumtaxat, quo legere per se cessaverint, pro rata salarium dependatur.

TITULUS XIX.

De Professoribus emeritis.

§.20. Qui viginti annos continuos aut intermissos, aliquam Cathedram ex perpetuis, necnon partim Theologiae, partim etiam Philosophiae moralis legitime & laudabiliter juxta sanctiones Achademiae in eadem rexerit, honore Professoris Emeriti decoretur, & salario, quoad vixerit, ut lectores caeteri perfruatur.

Salarium... is continuandum.

Hanc vacationem Professoris emeriti, vulgo Jubilationem, caeteri lectores Cathedralium temporalium assequi non possunt, neque ille, qui in regenda perpetua vel incuriae nomine plus caeteris notatus & multatus sit, vel suum munus per substitutum oberit, nisi impeditus aut absens Achademiae causa fuisset.

Quicumque vicenniali cursu peracto Emeriti vacatione cupit honestari, id coram Concilio Definitorum petat. Concilium vero statim Ratiocinatoribus negotium dabit, ut praesente Secretario diligenter exquirant, num Professor vicennale curriculum juxta Achademiae sanctiones rite confecerit; cumque Concilium hoc legitime constare intellexerit, vacationem decernat.

Hujusmodi autem vacationis concedendae solemnitas mos erit, ut in Theatrum majus singuli Achademiae Doctores conveniant, & inaugurati Professoris laudes Collega ejusdem facultatis oratione, ex tempore palam habita, exornet.

Professor obtenta vacatione sacchari sex libras singulis Ratiocinatoribus distribuet, Secretario aureum, sive duplam, & dupla dimidium Bidello majori erogabit.

Magisterii vacationem adeptus poterit, si ita placuerit, diutius eidem Cathedrae praesse, & salario integro frui, dum probe in omnibus muneri satisficiat: Juris vel canonici vel civilis Professor vacationem consecutus, quoad ipse vixerit, una cum liberis nobilitate, quam vocant Hidalguia, perfruatur.

TITULUS XX.

De Salario Professoris Emeriti, & eorum, qui ex hac vacatione Cathedras adipiscuntur.

§.21. Qui Cathedram Professoris Emeriti obtinuerit, hoc superante, salarium prioris Cathedrae, quam regebat, tantum percipiat: Item, qui secundam, & gradatim reliquas ejusdem classis Cathedras allequatur. Qui vero postremus fuerit, integrum salarium accipiat, cujus tamen tertia pars ex salario Professoris Emeriti deducatur. In Cathedralibus vero Theologiae moralis, Philosophiae moralis, Rhetoricorum, & Astronomiae, & in iis, quae Regularibus destinantur, Professoris Emeriti Cathedram adepto integrum exolvatur salarium, videlicet duae partes ex Universitatis redditibus, altera vero ex salario dicti Professoris.

Qui Jubilationem assequi nequeant.

Emeriti vacatione a Concilio petenda.

Emeriti Jurium Professores nobiles cum liberis declarantur.

De Matriculae necessitate, distinctione, quoad diversos Cursus &c.

Quid pro Matricula dandum Secretario.

TITULUS XXI.

De Cathedralium temporalium Curricula.

§.22. Septem cathedrae Artium & Chirurgiae, tres Institutionum civilium, & tres Decretalium, triennio terminentur. Methodi vero Simplicium & Anatomies, Digesti veteris, Voluminis, Sexti, & Clementinarum, quadriennio. Lapsis igitur triennio vel quadriennio, statim vacantes Edicto publicentur juxta Achademiae sanctiones. Quod si cathedrae Artium vacaverint triennio nondum exacto, qui successit fuerit, eas tantummodo tempore, quod superest, obtineat.

Non perinde vero fiat in plerisque aliis; nam expleto tempore, quod praecedentis curriculo deest, novum atque integrum, & sanctionibus Achademiae praefinitum docendi cursum Successores instituent.

In Grammaticae Cathedralibus, quod pro eisdem peculiariter statutum est, observetur.

TITULUS XXII.

De Scholaribus albo inscribendis, & Cursuum probatione.

§.23. Scholares omnes a Grammatica ad Theologiam, Achademiae albo seu matriculae inscribantur; quod accurate praestabit Secretarius singulas seorsim describens facultates, & in qualibet singulorum nomina, & patriam, una cum die, mense, & anno; alioquin nec Foro gaudeant, nec privilegiis Achademiae, nec ratos eorum Cursus, nisi a die, qua Matriculae inscripti fuerint, censeatur: Idque fiat infra dies quindecim post festum Sancti Lucae, ut integro studiorum curriculo; vel infra quindecim post Natalem Domini, ut dimidiato satisficiant; alioquin tempus a die Matriculae dumtaxat aestimandum suffragetur. Matriculae autem pro una scientia alteri accommodari non possit, adeo ut Civilis candidati cum expleto anno secundo Juris civilis Canonice simul aggrediuntur, peculiari etiam Matricula Canonistarum indigeant. Matriculae defectum supplere Cancellarius non valebit, nec hujusmodi lege Scholares solvere, neque ab altera facultate ad alteram transferre; & si quid hujusmodi contigerit, irritum censeatur, nisi id Tabellionis errore factum fuisset. Quod vero ad Fori privilegium attinet, ultra triennium non porrigatur, a postrema Matricula computandum.

A Baccalareis, & in aliqua dignitate constitutis, pro matricula octo denarios Cathedralanos Secretarius exigat, a caeteris quarcumque facultatum Scholaribus sex, a Grammaticis quatuor, a Professorum vero filiis nihil eo nomine accipiat. Si Secretarius Matriculae diem fraudulenter in actis aut postpositum aut praetulisse compertus fuerit, citra spem veniae privetur officio.

In Cursuum testimoniis peculiarem & distinctam cujuslibet Matriculae, ante ab unoquoque susceptae, mentionem faciat: Quod si

praetermiserit, quadraginta regalibus primavice, & imposterum octoginta, Bibliothecae assignandis, mulctetur.

Si ex Matricula, testimonio Cursus inserta constiterit, Scholarem integre cursum non perfecisse, ad gradus examen non admittatur, nisi proxime sequenti anno, quod cursui deest, expleverit. Quod si ad tertium anni lectivi partem sine causa a lectionibus abfuerit, ipsius cursus plane irritus judicetur. Hujusmodi supplementum cuilibet, qui cursum intermiserit, permittatur; Verum si hoc ex valetudine contigerit, cursus legitime inceptus pro confecto habebitur.

Omnes praeterea Universitatis Ministri seu Officiales, qui ab Achademia quemadmodum Professores salarium accipiunt, singulis annis ad festum Sancti Lucae de mense Octobris Matriculae interibantur; quo die omnes pariter, qui in praesenti Achademia Cathedralibus perpetuas vel temporales regunt, post emissam fidei professionem jurare obedientiam Scholastico ejusdem Judici debeant; necnon se, omnes & singulas, quae ad eos spectent, Achademiae sanctiones servaturos, & quidquid sibi, quod aequum justumque sit, Universitatis nomine injunctum fuerit, executuros.

Singulis annis post octavam Corporis Christi omnium Scholarium cursus, num rati num irriti censendi sint, diligenti examine, Achademiae Judici & Tabellione praesentibus, probentur.

Omnes jurejurando promittant ad juris & conscientiae regulas, & juxta Achademiae sanctiones sententiam dicturos; & illud praecipue animadvertant, num Scholares singuli in singulas hebdomadas pro suggestu Theis defenderint, ac omnibus, ad quas obligantur, lectionibus interfuerint: videlicet, tam illis, quae dictantur, quam quae viva Magistri voce excipiuntur, ut in Cathedralibus Decretalium, & Institutionum Civilium.

Probationes Cursuum a Theologis initium capiant: mox ad utriusque Juris Professores: deinde ad Medicos, & Artium lectores gradum faciant.

Hujusmodi probationibus quilibet Scholarius per se ipse interfit, nisi aut valetudinis, aut alia justa absentiae causa impediatur; quam tamen Cancellarius cognoscat, ut eam non nisi urgente necessitate admittat. Cursus eodem anno, quo perfectus est, probetur: Non nisi exacto anno probatio valeat, nec in proxime sequentem annum differri possit.

Pro Cursus probatione Artium cultores quatuor denarios Cathedralanos persolvant Secretario: Caeteri sex: Professorum filii gratis probentur.

Improbatos & irritos Cursus nec ipse Cancellarius comprobare, nec privilegio aliquo confirmare possit, nisi manifesta injuria gravatos compererit.

Cursus licet in alia, quam in hac Cervariensi Achademia peracti, admitti poterunt, dummodo legitime, & Achademico more confectos fuisse constiterit. Quod tamen, in seculo Scholastico, Achademiae Secretario non licebit. Idemque obtinebit pro Collegiis, Semi-

Juramentum ab Officialibus & Professoribus quot annis praestandum.

De judicio Curum Scholasticorum.

Quid Judices debeant a hoc examine.

Quod improbatu cursus a nemine comprobari possit.

Cursus vero alibi peracti ab Achademia pollent aduati.